

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:			
Magyarországon:		Vidékire:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

A vidéki központok.

— okt. 20.

Azt is megértük, hogy a vidéki központok, vagyis a megyék várossai iránt is felköltötték a mostoha viszonyok az érdek lődést. Nagyon sok évrnek kellett eddig eltelni: bizony nagyon sok viz lefolyt a Dunán!

A vidéki városok hosszú idők során ott álltak a közművelődés szolgálatában; nem volt a nemzetnek oltára, mely előtt nem áldoztak.

Saját körében intézményeket alapított; a régieket tatarozta s ujakat emelt. Nagy terhei, elfoglaltsága mellett szolgálta a közügyeket; a fővárosnak pedig valóságos adózója volt!

Jött a felhívás: „Hazafiság a nemzetiségnek“, — állj elő magyar és fizess! Előállt.

Templomot, színházat, nevelő vagy közcélú intézeteket emeltek, állj elő vidéki város! És előállt.

A közművelődési egyletek hintik a világosságot a nép alsó rétegében; kis város, kell-e napsugár, mozdulj! Kell napsugár s örömmel állt helyt.

Az irodalom szava, üzenete, kérése a pártolásra, halommal érkeztek egy negyed század óta; halommal. Városok lakossága kérünk állj a művelődés oltárához! Mindig ott volt a tömjénfüst között . . .

Művészetünk pártfogást kér, csak filéreket; Munkácsy, Benczur már naponként ragyognak, jelétül, hogy megyünk előre; ti városok gyujtsatok világot a tömeg előtt és sorakozzatok! Sorakozzatok! . . .

Ha a haza veszélyben volt, a magyar oda adta mindenét s midőn így lassan-lassan a vidéki városok lakossága saját lelkének a tüzeben égett el, ha megkezdődött a központosítás s a hogy az ország fővárossát metropolissá emeljék — az összes vasutak hálózatát a főbb vonalakkal B.-Pest felé irányíták.

Ime a vidéki központok nagy áldozatai, örök tűzének az ára!!

S most, midőn a közép osztály feltámadásáról kezdenek gondoskodni, melyben első sorban ott vannak a vidéki városok lakossai; midőn Kassán örtüzeket gyujtanak! . . .

Oda állt egy magyar főúr, gróf Széchenyi István nagy követője és millióit rakja az oltárra, hogy első legyen a nagy példával, ki a haldokló középosztálynak segítséget, levegőt, életet adjon!

Aléltóságából kezd eszmélni az egész társadalom; hogy hiszen az istenért, nemzet teste csonka, béna, nincsen szive; mert a középoltyálya elpusztult! . . .

S miért ily későn?!

Most veszik csak észre, midőn a nemzeti erőket akarjátok központosítani, hogy az organizmusnak nincsen szive?!

Mert ha a főváros feje az országnak, melylyel gondolkodik; akkor a vidéki városokat méltán nevezhetjük szívének, melylyel érez; mely az összes vérkeringést vezeti, irányítja! . . .

Igen is! a középosztályt fell kell támasztani, mely lüktető ere volt a nagy társadalomnak, s a hol egy begyepesedett régi kuriát találtok, helyeztetek bele új lakót, mert ezek voltak mentsvárai a hazaszeretetet, a lelkesedésnek! . . . A hol egy sirt találtok, olvassatok rá imádsággal a hamvakra, hogy támadjanak fel! A mi szentjeink! . . . A mi régi dicsőségünk! . . . Szive nemzetünknek! . . .

A vidéki központok viskóiból lakható házakat kell emelni; utcáit benépesíteni; a kaputot kiemelni szegénysége és aléltóságából; pezsgő életet adni a kereskedésnek; felemeli az ipart; mert hiszen ezek ereje nélkül hiában fényes Babylon, mert csak elomló rom!! A vidéki városok lakosságát jobblétre segíteni, mert hiszen ma már a dzsenti teszi, — ha nem a kereskedők, az iparosok, a dolgos nép; mindazok kik ész, és karral dolgoznak a Hazának.

— A magyar kormány tagjai Bécsben. A magyar kormány tagjai jövő pénteken Bécsbe utaznak, hogy jelen legyenek Mária Raiveira főhercegnő renunenciációján és hogy az esketésiünnepen résztvegyenek, A magyar

Tàrcza.

Asszony-türelem.

— Életkép. —

ifj. Széll Istvántól.

Fodros Gábor ur megyei hivatalnok. Tekintélyes alak, — ami benne személyét illeti. Bortól-e vagy mitől piros arcczal, gondosan fésült vörös bajuszzsal, s még gondosabban borotvált császár szakállal.

— Akár csak egy országgyűlési képviselő, avagy egy miniszteri osztálytanácsos, — sugja ide-oda a kis suttogni szerető Faragó szatócsné. kinél mindennapos különben Fodros Gábor ur; egy-két pohár kárpátira térvén be déli tizenkét órakor.

— És mi fő! gálánt udvarias ember talpig — másokkal szemben. Hogy családja körében milyen, azt alább meglátjuk Szóval udvarias, és vendég szerető. Kivált képpen egy hónap elején, mikor a szoba hajdu a piros székendőjében — bokrára kötve — szállítja a hivatalnok urak havi gázsiját. Ilyenkor Fodros Gábor ur rendszerint hangosabban beszél a rendesnél, s mielőtt pár-szor végig sandított a csengő ezüstökét számlálgató kollegákon, fontoskodó arcczal szól ide is, oda is.

— Fiuk, ma délben nállam ebédelték. — No, csak semmi ellen vetés. Tudjátok nem szeretem a visszautasítást.

Már haza is üzentem kedves nőmnek, hogy pont félegykor korhely leves és pap-

rikás csirke legyen, hehehe! — Értitek? — Ugy lesz ahogy én akarom.

Meg jegyzem, hogy Fodros Gábor ur mielőtt mind ezt ide is, oda is beszélte volna, éppen ötször küldötte le az alázatos képű Mihály hajdut. «Fleiszbaum» ur szeszese ital elárúsítóhoz, ki egy-egy esetben 60 fillérért töltötte tele a «hivatalos bugykos»-t.

— Tehát úgy lesz ahogy mondtam, — erősködött tovább Fodros ur.

— És úgy is lett, a hogy ő akarta. Alig hogy elhangzott a verestornyai templom hangjának négy vékony és tizenkét vastag ütése, őt vidám, derült hangulában levő férfiú baktatott a Fodros Gábor Szarka-utczai hajléka felé, hol tréfálkozva, kacagva tesékelték be egymást a kapu ajtón.

Három éles hangu mezeitelen lábas gyerek rohant a vendégek elé, krajczárokat kérve azoktól, kiket aztán Fodros ur hatalmas pálcza subintatokkal üzött vissza a padfeljáró alá.

Majd következett a háziasszony köszöntése Amolyan kedves, megnyerő, halvány arcu asszonyka a Fodros ur neje, ki gondosan kiejtett, nyájas szavakkal fogadta a hízogó urakat.

— Jónapot, Isten hozta Kelemen ur; csak hogy végre, valahára színről-szinre láthatom édes Komor ur; hogyvan, hogy van kedves Szitakötő ur? Látom majd kicsattan az egészégtől és úgy tovább.

Fodros Gábor ur pedig bajusztát sodorva, moid arcczal hallgatja mindezt, majd mikor a vendég urak mellé telepednek a csirnal felterített fehér asztalnak, Fodros

Gábor ur kisurran a konyhába, s foga között sziszegi oda nejeinek:

— Te, . . . Ida te . . . hát nem meg mondtam már, hogy ne erzd ki a kamarából azokat a fattyukat, mikor vendégeket hozok magammal.

— Oh, ugyan, ugyan édes fiam, — szól Fodrosné csütitólag, — hiszen kibirna azokkal.

— És azt is hány-szor mondjam még, — sziszegi tovább Fodros ur, — hogy ne légy olyan tul udvarias a férfi vendégeimhez. — Édes, kedves, drága . . . örökösen ezt hallom tőled. — Vigyázz Ida, ha mondom vigyázz. Tudod hogy nem szoktam tréfálni! Most pedig egykettő azzal az ebéddel. A paprikás csirke alá ne sajnáld a tejfölt, mert nem akarok ám szégyent vallani veled.

Fodrosné arczán egyetlen arezizom sem rándu meg ezen szavaktól, bár az utolsó csöpp vére is arczába szökik. Szónélkül végezi teendőit tovább; egyik-másik sivitő gyerekének is ad egy-egy darabka zsíroskenyeret, az álmos Zsuzsi cseléd kezéből is kiveszi a conyakosszervizt; megmossa, meg törülgeti a poharakat, majd ajakánszelid mosolylyal megy be a férfiakhoz. Ide is, oda is juttat a mosolyból, ezt is nyájas arcczal fogadja, szó nélkül hagyja hogy Szitakötő ur megszorítja a kezét, s még a férjem uram homlokát is megsimogatja, miközben tréfásan derültkeltően mondogatja:

— Lássák uraim, ilyen rosszkedvű az én Gáborom mikor itthon van. Haragszik hogy nincs készen az ebéd. Pedig még

miniszterek ezt az alkalmat valószínűleg arra is fel fogják használni, hogy az osztrák és a közös kormányval több függő kérdést beszéljenek meg.

A trónörökös házasságának becikkelyezése. A képviselőházban — mint értesülünk — még e hónap vége előtt, valószínűleg október 28-án kezdik tárgyalni a Ferencz Ferdinánd főherceg házassága alkalmával tett nyilatkozat becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Iparpártolás.

okt. 22.

Az iparpártolási mozgalom mindenütt nagy hullámokat vert fel. A kormány, testületek, egyesületek, magánosok, a sajtó lelkesedéssel karolták fel az ügyet. Ez a lelkesedés azonban csupán szalmatűz; a magyar társadalom csak csekély része pártolja practice is a honi ipart, a társadalom java része csupán elvileg járult a mozgalomhoz.

Hisz ez természetes is; időnek kell lefolyni, míg az egész magyar társadalmat át fogja hatni a hazafiasság, mikor szinte parancsolólag fog fellépni a magyar ipar-termékekért, mikor megfogja vetni, hazafiatsággal fogja vádolni azt, ki mellőzve a magyar ipart a külföldi pártolja.

Ugye-bár ideális állapot volna ez? Mily büszkén veregetnök mellünk, nohát végre-valahára magyarok vagyunk testben-lelekben, megtudjuk védeni a becsületes magyar iparos munkáját is! Igen ám! Istennek azonban még ez ideális korban is sokan, kik Bécs, illetőleg külföld felé szeretnek gravitálni; nem válnak tehát tökéletes testekké az eszmék, melyek az utóbbi időben gomba módra láttak napvilágot.

Az utolsó év eszmékben gazdag volt, tán sohasem volt annyi a nép jólétét czélzó eszme együtt, mint ma. Félő nagyon, hogy

messze van félegy. — Ugy ám én haragos férjem. — Jaj, csak olyan mord ne volnál mindég.

— Nincs szive a Gabinak, — nevet Szitakötő ur.

— Nagysádra haragudni valóságos bűn, — kontrázik Komor ur, — felhajtv a legutolsó pohár konyakot.

— Soha, sohasem nősülök meg, — hogy ilyen dult fult férj legyen belőle, nem replikázik Kelemen ur, rá kacsintva a piruló Fodrosnéra.

— Ajánlom is, hogyne nősülj meg, — szölt mindezekre Fodros ur komor arccal.

— Ah barátom ritka a jó asszony. Olyan mint a fehér holló. Legtöbb esetben csalódik a férfi, azt is mondom nektek.

Fodrosné észrevétlenül harap az ajakába de arczáról nem tűnik el a mosoly, sőt sokkal szívélyesebb mint azok előtt.

Majd meg kezdődik az ebéd. Fodros ur szerint neje nem bizonyul eléggé ügyes felálónak. Elborult arccal végzi ő maga, egyiknek is másinak is leöntve levessel a ruháját. Aztán mivel többször gondatlankodik arról, hogy nejét fölpirítsa az urak előtt. Kinn a konyhában pedig a három rakoncátlan gyerkőcz gondoskodik arról, hogy Fodrosnénak ideje sem legyen az arczára pergő könnyet felszárítani. Tekintete pedig szüntelenül az tévedez, mintha minden pillanatban várná követelő férjét.

— Oh, Istenem, csak el ne csalják ezt a könyelmű embert, — susogja önmagához, mikor belülről a készülődéshez hasonló mozgást hall.

a tulságos sok eszme megrontja egymást, melyeket legutóbb vezető férfiaink felszínre vetettek. A sok orvos elfogja rontani a beteg Magyarországot, a helyett hogy gyógyítanák, sulyosabb veszélybe hozzák.

De nem is erről akarok beszélni. Maradjunk az iparmozgalomnál. Tény, hogy addig, míg az egész magyar társadalom nem ébred tudatára annak, hogy az iparos becsületes, tisztelni való s a társaság körébe való polgár, mindig fogyatékos lesz az iparpártolás. Ez totum factum. Ezt megczáfolni nem lehet.

Ha a becsületes iparost polgárnak s a társaság közé valónak ismerjük el, megleszen az óhajtott gyümölcs a hamisítatlan magyar iparpártolás.

Külföld.

A kegyelmes Sándor király. Belgrádból újabb megkegyelmezés tényét jelentik. Palenak és Novinenek, akiket annak idején őt, illetve hét esztendőre ítélte el a törvényszék, Sándor király megkegyelmezett. A kat radikális politikus az előző kormány-nak tagja volt Amikor elítélték őket, nem főlebbeztek s az ítélet nyomában jogerős lett.

A kolumbiai polgárháboru. New-York, okt. 20. E hó 8-iki panamai táviratok azt jelentik, hogy Kolumbiában még egyre tart a polgárháboru. Az ország segélyforrásai kiapadnak, az ország belseje el van pusztítva.

A királynő völegénye.

— Hollandiából. —

Vilma királynő völegényéről egyik egykori tanítója a következőket írja.

Németország sok ifjabb fejedelmi fiai közt Henrik mecklenburg-schwerini herceg kétségkívül egyike a legkitünőbb tulajdonságúknak.

— Hiszen nála van az egész hónapi fizetése folytatja tépelődését, — s mi lesz velünk ha eltalálja költeni. A gyermekek rongyosak, a házbér negyedért is minduntalan sürgeti ez a kiálhatatlan uzsorás ember, és mennyi még a baj, a kiadás. — Oh Istenem

Hirtelen a szoba ajtóra tekint, honnan világosan kihallatszik:

— No, velünk jösz ha mondom. — Ne szaladj pajtás, hiszen a szemedből látom, hogy virágos hangulatban vagy, stb.

— Oh, már mennek, ő is megyen velök, . . . Istenem rebegi Fodrosné lélegzetét vissza folytva.

Kinyílik az ajtó, elől jönnek a bortól ki pirult arczu kollegák, kik hajlongva, bókolva köszöngetnek a kétségbe esett asszonynak, míg Fodros Gábor össze huzva magán öszi, felöltőjét, szónélkül fordul el neje esdő tekintete elől.

Fodrosné összerezzen. Bár mosolyogva, látszólag kedélyesen bucsuzik a félig ittas vendégektől, kérő, rimánkodó tekintete férjét keresi szüntelen, ki mord arccal huzódik a konyha kijáratára felé.

Fodrosné ajakán esőket hordva siet oda hozzá, s míg szeretettel simul oda a mogorva ember kebléhez, szelid hangoz susogja fülebe:

Gabikám, édes kis apuskám, ne vidd el magaddal mind a fizetésedet. Hiszen tudod mennyi a baj, a kiadás. Ma délben is a zálogba tett gyűrűm pénzéből tudlak kielégíteni benneteket. — Gabikám, nagyon kérek . . .

Fodros Gábor kelletlenül taszítja el ma

Mecklenburg-schwerini II. Frigyes Ferencz fiai mind kiváló jellemtulajdonságokkal vannak fölrüházva, s nővérik, Erzsébet oldenburgi nagyhercegné ebben fivéreihöz tökéletesen hasonló. Aranyos ember-nek mondanának más halandót, aki Henrik herceghez hasonlítana.

A nagyhercegnél nagyon tiszta értelemmel a jellem és akarat ritka szilárdsága a kötelességteljesítés szokatlan mérve, minden tudni való iránt nagyfoku érdeklődés, nagy szívjóság s a hálaimély érzelme párosul azok iránt, akiknek szerencsésük volt testi és lelki kiképzését előmozdítani.

A buzgó vadász, ki semmi fáradságtól és veszélytől nem riad vissza, egyszerűen a legszolgálatkészebb s igazi katonás vadásztiszt is, egyszerű és őszinte, szeretetreméltó, kedvencz hajtársainak s egyszersmind az ő mecklenburgiainak is.

Vig temperamentuma mellett a szükséges komolyságot sem nélkülözi, szóval nagyon szerencsés választás ugy a hágai udvar jövendő családi életére, valamint Németalföldre is.

(Vagyis az illető tanító ur — aki őt így fölmagasztalja — valóságos minta-embert formált belőle!)

Belföld.

A honvédelmi miniszter törvényjavaslatai. Fejérváry b. honvédelmi miniszter legközelebb két törvényjavaslatot fog benyújtani. Az egyik az 1899: VI. t.-c. 14-ik és az 1899: V. t.-c. 3-ik §-a rendelkezéseiben a hadsereg, haditengerészet és honvédség számára megállapított újonczjutalék mennyiségének az 1901-ik év végéig való változatlan fentartásáról rendelkezik. Másik törvényjavaslat a honvédelmi miniszternek az 1901-dik évben fogantatosítandó újonczozásra fog vonatkozni.

Főispán jelöltek. Maurer Mihály brassói főispán lemondása a főispán-jelöltek egész

gától nejét, s a távozó barátai után sietve félvállról dobja oda a könyező, asszonyrak, — Majd lesz, ahogy lesz-adj enni a gyerekeknek, s egyél magad is.

Azt nom! hogy miből. Szerinte: ugylesz, ahogy lesz.

Aztán vig kacajjal vonul tovább a kompánia, míg Fodrosné halott halvány arccal hanyatlak le a kemény, festetlen konyha székre.

Ez alatt a tenyeres, talpas Zsuzsi mindenik röhögve harácsolja össze a maradékot a gyermekek egymás haját tépve szürcsölik a poharak fenekén maradt szódavízes hort, míg Fodrosné ölébe ejtett kezekkel, könyvtől nedves arccal mereng a kandalóban sistingó lángnyelveken.

Meghánnya, veti a multat, elhatározza magában, hogy szakít a tühretetlen helyzet-tel: elválk férjétől. De mikor tekintette a bölcsőben gagyogó pöszke kis leányára esik s mikor fület azok a pár pillanattal előbb még szöllő gyermek ajkak szelid hangja érinti: «Miért busul édes mama,» arczáról eltűnik a haragos vonás, s néma lemondással végzi dolgát tovább, míg a hitelezők rideg hangja telnem rázza szóltan lemondásában.

De azért ajaka panasza nem nyílik. Gyermekes, mosolyal, szemében ártatlan tekintettel várja haza férjét, s ha netalán sokáig késik, alvó gyermekei fölé hajolva isten tudj hányszor foglalva imájába nevet annak, ki mindenkihez jó, szelid, csak ahhoz nem, ki a világon legjobban szereti őt.

— Be sok titka is van az életnek! . . .

sorát hozta forgalomba. A már említettek, névszerint Molnár Viktor min. tanácsoson, gróf Bethlen Józsefen és Weér György törvényes elnökön kívül emlegetik még Brassóban Kiss Bálint magyar-igeni földbirtokost, Deésy Zoltán maros-tordamegyei alispánt, Pildner Ferencz és Székely György orsz. képviselőket Rombauer Emil kir. főigazgatót. Az új főispán kinevezését Brassóban nehezen várják, mert attól az izgalom lecsillapodását s egy új, a magyar államiságra kedvezőbb korszak bekövetkezését remélik.

Az orgyilkok.

okt. 22.

A csári pár a napokban Livádiába akart utazni s az utra megtek már minden előintézkedést. A nihilisták jó eleve értesültek erről. Elhatározták, hogy a vonat felrobbantják.

Egy fiatal moszkvai egyetemi hallgató volt ezuttal a vezetőjük az összeesküvőknek. Nagy mennyiségű robbanó anyagot szereztek be s azt elhelyezték a livádiai vasut alagútjában. Abban a pillanatban akarták felrobbantani, mikor a csári vonat az alaguton keresztülhalad.

Véletlenül arra portyázott az odesszai csendőrség egy őrzője, amely figyelmessé lett az alagut körül folyó munkára. Mikor a csendőrök közel lovagoltak, a merénylők eszeveszetten elfutottak, de a főzinkost: az egyetemi polgárt és még néhány embert sikerült összefogdosni.

A robbanó anyag már le volt ásva a földbe. Vegyészek vizsgálták, kik azt állítják, hogy ha az irtózatossá mért robbanó szer detonált volna, annak ereje nemcsak a csári vonatot veti szét, de elpusztította volna az egész alagutat.

Eddig vagy husz gyanús embert tartóztattak le. A csári pár livádiai útját elhalasztotta.

Egyről-másról.

Kicszerelt csecsemők.

Egy kis német városban, Köslinben a miutap tömeges keresztelő volt. Egy ottani festőművész is elküldte a bábával, a szükséges keresztelőkisérletben ujszülött fiacskáját.

Nem sok idő múlva a karaván az ifjú keresztényekkel együtt visszatért, kit bölcsőbe fektetnek, a szülők és keresztelők pedig vidám lakomához ülnek.

Természetes, hogy az ujszülött képez a közbeszéd tárgyát. Az apa is azt vitatja meg a mama is, hogy a bölcsőben fekvő fiucska rája ütött. A keresztelők közül ki ide, ki amoda hajlik véleményével.

Hogy a vitának véget vessenek, mindkét párt fölkel, a bölcsőhöz megy, hogy közvetlen szemlélet útján döntsék el a nap kérdését.

A csecsemő éppen új nyitányhoz fog, hogy sirásával figyelmeztesse a mamát, hogy a lakomából ő is szeretné megkapni a részét.

A sirás hangja kellemetlen érzelmeket költ a mamában, mintha a hang nem az ő fia hangja volna.

A letakart bölcső alól előbukkanó arc nem azt az ismerős mosolyt mutatja, mely mellett a boldog művészpár gögicselni szo-

kott. A mamát hideg borzadály futja végig, gyorsan felbontja a gyermek kötelékeit, hogy alapos meggyőződést szerezzen a gyermek felől, s ime kitűnt, hogy a szent keresztesség nem csak a «belső embert» alakította át, hanem a küljelek csalhatatlan bizonyosságtétele szerint a fiucska lányt csinált.

A mama főbüszkesége, hogy férjét fiuval ajándékozta meg, rettenetes csapást szenvedett; szeméi megtelnek könnyel.

Egyik vendégnek jut aztán eszébe: Hátha ki lett cserélve a gyermek a tömeges keresztelő alatt.

Gyorsan bejáratják az egész város kisgyermekes házait, mindenféle lármát ütnek, midőn végre egy másik család küldöttével találkoznak, ki éppen ily czéllal jár-kel házról-házra egy fiucskaival.

A fiucska a művészpáré volt, ki örömmel szolgáltatta ki a leánykát, sőt a művész megjegyezte: eféle istenteremtésnek, a leánykának manapság úgy sincs értéke.

Részeg filozófia.

Rendőr. — Hiszen kend be van rugva
Részeg. — Már hogy volnék én be-
rugva!

Rendőr. — Hát mondja meg, ki va-
gyok én.

Részeg. — Talán kend a részeg, hogy
nem tudja.

A fényűzési czikk.

Hölgy. Megengedem, kedves barátom,
hogy az ön jövedelme elégséges volna egy
házassághoz háztartásához, csak olyan sok
pénzbe kerülő passziói ne volnának...

Udvarló. Nekem? sok pénzbe kerülő
passzióim! Kegyed tréfál. Hát ugyan mi
volna az, ha szabad kérdeznem?

Hölgy. Nos hát — én.

Falun.

Levélhordó: Itt van egy levele, rektram
de tiz krajczárt kell érte fizetni. mert egy
grammál nehezebb, mint amennyinek kéne
lennie.

Rektram: Egy gramm? hát még az is
olyan terhére van egy lokomotivnak!

NAPI HIREK.

Verebek.

Az akácokon alig van egynéhány le-
vél; amit a gesztenyefákon a nyirkos, hideg
őszi szél még meghagyott, az is olyan rozsdá-
damarta, immáron, lehullásra kész. Felülök
tolulnak az égbe, mik elsötétítik a napot, mely
fázik, mely didereg.

Kora reggelenként és késő alkonyatkor
köd üli meg a tájat; fojtó, nehéz köd, mely
ólomsúlylyal nyomja a lelket, a szívet. Az ég
ívén mindhiába keressünk csillagokat;
főznek azok is, beburkolóztak, hogy ne lát-
hassa őket kíváncsi emberi szem.

A csendes elmúlásra emlékeztet min-
dez. Messziről érezzük már a halál lehelle-
tét, mely mind közelebb, mind közelebb
férkőzik hozzánk, hogy egyszer csak tor-
kunkba fojtja a lélekzetet.

Ilyen nyomott októberi hangulatban,
hogy rovom az utcát végig, törpe fejű,
szürke verebeken akad meg a szemem. Le-
szállanak szegények a házeresz alul s kere-
sik, hol akad számukra egy egy elhullajtott
morzsa, egy egy vézna buzaszem. Nagy nagy
kocsikon viszik a gabonaműt. Szerencse,
hogy olyik zsák kilyukad s potyog a hasa-
dékra a szem, hogy éhségét csillapítsa a
kereset nélkül való verébhadnak. És ahogy

így ezeket nézem, eszembe jutnak a mi
szegényeink, kiket alig hogy fedél alá verhet
az Isten hidege, mert legtöbbször az sem
kerül nekik.

Pedig vannak buzás zsákokban bővelj
kedő gazdagok; nyissanak azok egy kis részt
azokon a zsákokon, hadd pogyogjon a ha-
sadékot át a könyörületnek egy egy morzsa-
mely ideig óráig elveri a sanyalódó veréb
emberiség éhét.

Itt a jótékonyság szezonja, gyakorolja
azt kiki módja szerint.

Hisz' oly nagy számmal vannak — az
éhező verebek!

— A rovott multuak.

Egy ét-
hordó, egy csapos, meg egy lábtyúvirtuóz
állott ma a rendőrkapitány előtt. Éjszakai
csendháborítással vádolták őket. A kapitány
sorra kérde a nevüket és a polgári állá-
sukat.

— Hát ön micsoda? — fordul az ét-
hordóhoz.

Az éthordó előkelően kidülleszti a mel-
lét és büszkén mondja:

— Kérem, én uri ember vagyok. —
A keze ezenközben úgy evez a levegőben,
mintha hat tányér teher volna rajta.

— Volt-e már büntetve?

— Egyszer danolásért.

— Hát maga? — kérdé a lábtyúvir-
tuózt.

— Egyszer — szól ez, lovaglásért.

A kapitány csodálkozva a fejét rázza.

— Hát maga Csapos, miért volt bün-
tetve?

— Azért, kérem szépen, mert tán-
czoltam.

— De hiszen azért — fakad ki türel-
metlenül a kapitány, senkit sem szokás
megbüntetni.

— De én a «Koronába» táncoltam.

— Ott is szabad.

— De onnan hazamentem.

— Azt meg éppen szabad.

— Az uton találkoztam egy legénynyel
és egy kicsit megsimogattam, de úgy, hogy
majd belehalt.

No ezt aztán már megértette a ka-
pitány.

— Pénzt vagy életet.

A rendőrség-
nél foglalkoztak ezzel a cisnos családi per-
patvarral. Itt az ősz, jön a tél, az asszony-
kának pénzre lett volna szüksége, de férj
uram mintha süket lett volna, rá se hederít-
tett az asszonykára. A napokban nagyobb
pénzösszeget kapott a férj. Az asszony éppen
akkor toppant be hozzá, mikor férjürem az
ujdonatuj huszkoronásokat olvagatta. Az
asszonyka revolvert szerezett a férj mellének:

— Pénzt, vagy életet!

— De édesem...

— Semmi édes...

— Imádlak...

— Pénzt, vagy lelöllek.

— Felhuzta a revolver kakasát és ró-
zsás ujjával megérintette a ravaszt.

Férjürem halálsápadt lett.

— Mennyit akarsz? — hebegte kétség-
beesetten.

— Add ide az egész összeget.

A férj átadta a pénzt. Másnap fölment
a rendőrséghez, ahol kibékítették őket.

— **Felesleges luxus.** A nagyváradi lapok
megrójják azt a különös luxust, mely a
Szigligeti színházban inkább boszankodást
szerez mint kényelmet. Ott ugyanis karzatnak is
ruhatárat rendeztek be. Már pedig hogyha
valaki husz-harmincz krajczárt fizet a belépő
jegyért, akkor oktalanság volna, ha még tíz-
tizenöt krajczárt fizetne azért, hogy kabát-
ját, kalapját a ruhatárba tegye. És a karzat
közönsége más városokban nem is igen

veszi igénybe a ruhatárát, hanem bemegy kabátostul, kalapostul a néző térre és — igen helyesen — inkább elszenvédi azt a kis kényelmetlenséget, semhogy tiz krajczárt fizessen, a mire esetleg nem igen jut neki. A színházi szabályrendeletnek azonban van egy szerencsétlen passzusa, a mely szerint télikabátban, felöltöben a karzaton sem lehet senkit bebocsátani a nézőtérre. Nos hát ez abszurd intézkedés és ha nem változtatnak rajta, képes elriasztani a karzati közönség jó részét. Senkitől sem lehet kívánni, hogy ha husz krajczárt fizetett jegyért, fizessen még tizet a ruhatárért. Ime Váradon a karzaton is van ruhatára és nálunk még a földszinti publikumnak sem jut elég.

— **Kövesdy-alapítvány.** Vasárnap e hó 21-én osztották ki a »Kövesdy-alapítvány«-ra felvett 50 árva gyermek között a téli ruhákat. Örömtől ragyogó arccsal vonultak aztán a szülőtlen kicsiny árvák a K o s s u t h utcai református templomba hol a rendes isteni-tisztelet után K i s s A l b e r t lelkész szólott a felöltöztetett árvagyermekhez, kik az U r a s z t a l á t állták körül. Szívökre kötötte megindító szavakban a boldog emlékeztető alapítónak végrendeletileg hátra hagyott amaz utolsó óhaját, hogy mindig jó, engedelmes és nemes lelkűek legyenek. Ne feledkezzenek meg soha D e b r e c z e n törvényhatóságának, ha majdan felnövekednek, munkás, törekvő polgárai lenni, s ne feledkezzenek meg soha az I s t e n anyaszentegyházáról sem. A beszéd végeztével I s t e n boldogító áldását kérte az árvákra, kik vigan mentek aztán haza az új téli ruhákban.

— **Öngyilkosság félelemből.** Tegnap öngyilkossági kísérlet színhelye volt a nagy-csere, melyről tudósítók a következőket jelentik: V e r e s M á r i a, ki 4—5 év óta férjétől külön s G y a r m a t i L a j o s s a l a nagy-cserén élt vadházasságban, tegnap öngyilkossági kísérletet követett el: mellette jöttte magát. Az ok — mint maga megvallotta a kihallgatás alkalmával — az, hogy férje rosszul bánt vele s legutóbb is megveréssel fenyegette s ebbeli félelmében követett el öngyilkosságot egy forgó pisztolyal, melynek golyója a bal emlő alatt furódott be: de halált nem okozott s mint a közközházából jelentik: 2 hét lefolyása alatt elhagyhatja az ágyat.

— **Gyermekek a lebuiban.** Ujabb időben sokaknak feltűnt, hogy polgáremberek életlen koru, 8—10 éven aluli gyermekeiket magukkal viszik a korcsmába és leitatják. Az az undorító látvány vasárnaponként többször ismétlődik. Ugy tudjuk van egy szabályrendelet, mely gyerekeknek lebuikba való vitelét egyenesen eltiltja. Jó volna, ha e rendletnek érvényt is tudnának szerezni, mert Isten ellen való vétek az ártatlan gyerekeket bűnre csábítani.

— **Az ondódi rablógyilkosság** tettesének már napok óta nyomában volt a rendőrség. A gyilkosságot jó idő mulva fedezték fel az elkövetés után és így a gyilkos elmenekülhetett. De Szócs Lajos rendőr biztos, ki a nyomozással megbizva volt, végre kézrekerítette. Ebben segítségére szolgált a bűnös személyleírása, melyből megállapították, hogy a tettes Kis Tóth János napszámos. Szócs K. Tóth Jánost előbb Mező-Csáth, azután Miskolcra kereste és utóbbi helyen

meg is lelte. Azonnal letartóztatták és egyelőre a miskolczi kir. törvényszék börtönébe zárták le. Innen erős fedezettel Debreczenbe hozzák, hol az esküdtbiróság itél nagy bűne felett.

— **Ur és paraszt.** Tegnap d. u. 1 és 2 óra között nagy verekedés kerelkedett a Késes utcában, melynek egész csődület volt szem és fültanuja. Az eset a következő: Seierli Gábor, nagykarolyi születésű, 41 éves pintérségű, a Késes-utca egyik pálinka mérésébe tért be, a hol már akkor egy paraszt ember is volt, szinte pálinka ivás céljából, kinek éppen egy kupiczával föltött a tulajdonos s ezt H u n y a d i Lajos, vámospercsi földmives, ki is hajtotta annak a módja szerint s ekkor Seierli Gábor szintén pálinkát kért; de a gazda azt a tapintatlanságot követte el, hogy k i m o s a t l a n u l ugyanabba a pohárba töltött a pintérségűnek, melyből Hunyadi Lajos ivott. Erre azt a megjegyzést tette Seierli, hogy csak nem iszik u r létére egy paraszt után. Ez vonta aztán maga után azt a hatalmas verekedést, hol a támadó a sértett Hunyadi volt s melynek a rendőrség vetett véget.

— **A tyúk lövöldöző** gőzmalmi munkásról mult heti számunkban megírtuk, hogy egy botfegyverrel üzte a tyúklövöldözés sportját, míg végre aztán rajta kapták s most folyik ellene a vizsgálat. Ujabban arról értesítenek bennünket, hogy B a k ó József nem molnár az István-gőzmalomnál, hanem hengerkenő s hogy e malom munkásainak önképző és segélyző köre ki fogja zárni kebeléből büntetendő cselekményéért.

— **Nagy tűz Bőszörményben.** H. Bőszörményi tudósítónktól kapjuk az alábbi sorokat: Óriási kárt okozott 14-én hajnalban a tűz. Tatár József tanítónak leégett hadházi szálló telepén levő háza és istállója az összes felszereléssel. A tűz akkor ütött ki mikor Tatár és családja is kint voltak. Csoda, hogy emberben kár nem esett. A tetők biztosítva voltak, de a nem biztosított kár is tömérdek. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

— **Szökött katona.** A 39. ezredtől 20-án megszökött egy 21 éves katona bakaruhában.

— **Negégett asszony.** Balkányi tudósítónk jelenti, hogy Szilasi Sárara, ki vadházasságban élt Szatmári Miklóssal, a napokban Bóti Ferencz szőlőjében eddig ismeretlen tettesek a kunyhót a balkányi földön rágyújtották s Szilasi Sára súlyos égési sebeket kapott. Beszállították a közközházba.

— **A debreczeni tanárokhoz** szép üdvözlő iratot küldött Wlassics Gy. kultusz miniszter abból az alkalomból, hogy a debreczeni tanári kör üdvözlő sürgönyt intézett hozzá. A levelet a miniszter D o c z y Imre felügyelő, a tanári kör elnökéhez intézte és következőleg hangzik; Budapest, 1900. okt. 18. Igen tisztelt elnök ur! Vettem becses, távirati üdvözlőteteket a melylyel rólam közgyűlésük alkalmával megemlékeztek. Fogadja elnök ur és a tisztelt Tanári kör őszinte köszönetemet a szives megemlékezésért s legyenek az urak meggyőződve, hogy mint a jövő évi költségvetés előirányzatakor tettem, úgy szívemen fogom viselni minden más alkalommal is a középiskolai tanárság sorsát. Kiváló tisztelettel Wlassics.

— **Nőgyeleti bizottsági ülés.** A debreczeni jótékony nőgyelet árvaházi bizottsága folyó hó 28-án délelőt 11 órakor, az árvaház nagy termében ülést tart. Debreczen, 1900. okt. 21. Konecz Ákos, nőgyeleti titkár, Veressné Szathmáry Teréz nőgyeleti elnök.

— **A népkonyha megnyitására** értekezik a »Szálló levelek« mai sorozatában egyik elő-

kelő tagja az izr. nőgyeletnek. Az érdekes fejtegetésekben gazdag cikkre felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A próbamorzsolás,** miről már vasárnapi számunkban megemlékeztünk, Stein Dávid lakásán tegnap ment végbe. A kísérleten sokan jelentek meg és nagy előszóval nyilatkoztak a gép jeles szerkezetéről.

— **Ülés.** A kollégium gazdasági bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyben a kollégium folyó ügyeit tárgyalták.

— **Uj lap.** Nyiregyházán jövő hó elején új lap indul meg S n u t s k a Endre gazdasági egyesületi titkár vezetése alatt. A lap, melynek czime: »G a z d a s á g i É r t e s i t ő,« agrár és keresztyén irányban hoz közleményeket. Az új lap iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Szüreti mulatság.** Szabó Miklós jónévű tánciskolájában e hó 28-án vasárnap szüreti mulatság lesz. Az estély sikere érdekében mindent elkövetnek. Szavaltat is lesz.

— **A főiskolai Zenekör,** e legifjabb egyesülete a százados kollégiumnak, mely a mult évek hangversenyén annyiszor ragadta magával a közönséget — f. hó 24-én fog megalakulni, melynek elnöke a mult évben Szilágyi Imre volt.

— **Emléket Fazekas Mihálynak.** A debreczeni főiskolai ifjuság régi multú Irodalmi Társulata egyik határozata értelmében most a nagyközönség áldozatkészségére apellál, mikor jeles írónk F a z e k a s M i h á l y j e l t e n s i r j á r a d i s z e s e m l é k e t á l l i t a n i a k a r. — E n e m e s c z é l n e m s z o r u l d i c s é r e t r e, m i c s a k o l v a s ó n k a t k é r j ü k, h o g y a m a g u k r é s z é r ő l i s t e g y é k i e h e t ő v é f i l l é r e i k k e l a z e m l é k f e l á l l i t h a t á s á t. A z e t á r g y a n k i b o c s á t o t t g y ű j t ő - i v k ö v e t k e z ő k é p h a n g z i k:

Irodalomtörténetünk egyik munkás alakja, F a z e k a s M i h á l y i r á n t é r z e t k e g y e l e t h ő l f o r d u l u n k a t. k ö z ö n s é g h e z. F a z e k a s M i h á l y n a k, a L u d a s M a t y i h i r n e v e s s z e r z ő j é n e k é s v á r o s u n k n a g y k ö l t ő j é n e k s i r j a j e l t e n e n ű l á l a d e b r e c z e n i K o s s u t h - u t c z a i t e m e t ő b e n. A d e b r e c z e n i M a g y a r I r o d a l m i Ö n k é p z ő T á r s u l a t e l é r k e z e t t n e k l á t j a a z i d ő t, h o g y a n a g y k ö l t ő n y u g v ó h e l y e i m m á r s i r k ő v e l j e l ö l t e s s é k m e g s t a r t o z á s á t a d e r é k i r ó i r á n t e z e n a z u t o n r ó j a l e a k ö z ö n s é g. A z o n k é r é s s e l f o r d u l u n k t e h á t a z i r o d a l o m b a r á t a i h o z s a m u l t n a g y a l a k j a i r á n t k e g y e l e t t e l v i s e l k e d ő k ö z ö n s é g h e z, h o g y k e g y e s a d o m á n y a i k k a l a F a z e k a s M i h á l y s i r j á r a h e l y e z e n d ő e m l é k k ő f e l á l l i t á s á t a m e g v a l o s í t á s s t á d i u m á h o z k ö z e l e b b v i n n i é s e l ő s e g i t e n i s z i v e s k e d j e n e k. A g y ű j t ő i v e k e t é s a b e g y ű l t a d o m á n y o k a t 1901. é v j a n u á r 15-ig a l u l i r o t t t á r s u l a t c z i m é r e (D e b r e c z e n, f ő i s k o l a) k é r j ü k b e k ű l d e n i. A n a g y é r d e m ű k ö z ö n s é g s z i v e s t á m o g a t á s á t r e m é l v e, m a r a d t u n k D e b r e c z e n, 1900 o k t ő b e r 17. h a z a f i a s ü d v ő z l e t t e l. A M a g y a r I r o d a l m i Ö n k é p z ő T á r s u l a t v á l a s z t m á n y a e n n e k n e v é b e n N á n á s s y L a j o s e l n ö k.

— **A nazarénus lelkiömerete.** A nazarénus ember, ha mely áhitatában elsőhajította első imádságát, új hitének szigorú parancsára leveti mind a régi bűnét, ami a lelkén kellemetlenkedik, Meggyón mindent a bibliás ember tudatában annak, hogy bűnei iránt nincs elnézése a törvénynek.

Az új hitnek egy ilyen hívője kopogtatott be minap Stern Márton nagyváradi földbirtokos házába. Igazitott egyet-kettőt zsiros kabátján, a torkát is jól megköszöri, mielőtt belefogott a szoba:

— Megkövetem alázatosan, nem emlékezik rám a nagyságos ur ugye?

A földbirtokos végig nézte az ősz oláh parasztot:

— Nem ismerem kendet. Mi járatban van?

Az atyafiból megeredt a szó. Jámbor alázatossággal mondta el, hogy tizennégy esztendővel ezelőtt bérese volt az országban.

Tessék csak visszagondolni instállok, mikor a szérün elvesztette a bugyellárisát. Én találtam meg, énnám volt mostanáig.

Azzal kihuzta a tarisznyából sárga keszkenőjét, amibe huszonkét korona volt beakasztva:

— A bugyelláris nincs már meg instállok, de a tizenegy pengőt, a mi benne volt, elhoztam.

A földbirtokos mosolyogva nézte, a hogy az öreg leszámolta a pénzt asztalára.

— Aztán mi jutott kendnek eszébe? — kérdezte jószágon.

— Semmi, követem az urat, csak az Ur Jézus parancsát teljesítem, mivelhogy az új hitbe léptem.

— **Színházi kerületek.** Már régóta közbeszéd tárgyát képezi, hogy a belügyminiszter a vidéki színház rendezése céljából a városokat színházi kerületekbe osztja be. Mint a Színházi Közlöny írja, a beosztás meg is történt és ennek tervezetét már a napokban szétküldik az érdekelt városoknak. Pár városban állandóan fog működni a színház, míg Szegedhez egyelőre nyári állomásul Hódmező-Vásárhelyt, Debreczenhez, Máramaros-Szigetet, Nagyváradhoz nyári állomásul Nyíregyházát csatolják, de minden törekvés oda irányul, hogy Szegeden, Debreczenben és Nagyváradon is meglehetősen állandósítsák a színházat. Összesen 22 kerületre osztják fel az országot. A jelzett városokban illetőleg kerületekben csakis az illető város, vagy kerület színházát tarthat előadásokat és ezért az igazgatói engedélyt a kerületi rendszer meghonosítása után nem az egész országra, hanem csakis az illető városra vagy kerületre adják ki. Kívánatos lenne, hogy a tervezet meglehetősen megvalósuljon és Debreczennek állandó legyen a színház. A városnak lenne nyári előadásokra is közönsége csak arénát kell építeni.

x Veszék ócska vasat mindenféle fémeket a legmagasabb árral. Piac 26 sz. a Nagy tőzsde udvarán. Klein Jakab.

x Olcsó húsmérési üzlet. Bethlen-utca 29-ik szám alatt a Fűvészkert-utca sarkán levő házamnál, húsmérési üzletben kapható: 1-ső minőségű marhahús egy kg. 48 kr. 2 od rendű 40 Marhahús kivül még disznóhús, kolbász, zsir, stb. kilogramonként, változatos, folyó árak mellett kapható.

Becsés pártfogást kér tisztelettel:
Gyarmathy János.

Szálló levelek

A népkönyha megnyitása

Hasznos jótékonyaság.

Debreczen, október 22.

Az izr. hitközség egyik általánosán ösmert tagja írja nekünk:

Az utóbbi napokban szokatlan hideg és esős időjárás sokakban felébresztette már a gondolatot, hogy nem lehetne-e a népkönyha t egy hónappal hamarabb, már novemberben megnyitni.

Novembertől csak pár nap választ el még bennünket és mivel a tél mielőbb beáll, sürgősen kell a szegény néposztályok érdekében határozni.

Mint az izr. nőegylet évi jelentéséből kitűnik, a népkönyha áldásos intézménye, nemhogy veszteséggel járt volna az egyletre nézve, de még 84 kor., 84 fillér hasznot hozott be.

Tételenként véve összes bevétel volt 1268 korona, miből kiadtak a népkönyhára: December hónapban 356 kor. 70 fill. Januárban 321 kor. 68 fill. Februárban 268 kor. 28 fill. és végül Márczius hóban 275 kor. 16 fillért. — Pénztári egyenlegként 84 korona felesleg van feltüntetve.

Tehát legtöbbbe került — 356 koronába, a népkönyha decemberben, legkevesebbe márcziusban.

E szerint 2—300 koronára volna csak szükség, hogy november hónapban is fenn állhasson a hasznos intézmény.

És én nem kétkedem, hogy társadalmunk, melyre annyi sokszor oly jogosan apellálnak, most sem tagadja meg filléreit mikor éhez embertársainkról van szó.

Az izr. nőegyletnek kell kezdeményeznie és azt hiszem, nem vonja ki magát e kötelessége alól.

Hisz a mint látjuk, a jótékonyaság még hasznos is hajt.

Színház.

A „Muzslai bankó.”

Eredeti népszínmű dalokkal 4 felvonásban. Írta: dr. Arnhold Györfkönyi Károly. Zenéjét szerették Konti József és Barna Izsó.

Mint látjuk, ezen új népszínmű ezire eléggé talpra esett, de nem úgy ám a tartalom, s feldolgozása. Vasárnap este került színre ezen új dolog, oly üres ház előtt, a melyet még mostanában aligha tapasztaltunk. A máskülönbben a nemzeti színház által megdicsért mű, igen kezdő tollra váil, s oly sok benne megindokolatlan élet ferdeség, mi a nem tetszés és vontatottság könnyen észrevehető árnyalatát vonja a darab sikerére. Meséjét tel sem említjük, mert azt jelenetről jelenetre meg kellene csafolnunk, mire nem vesztegethetjük lapunk hasábjait. A mi a színt illeti, szerző itt némileg produkált valamit. Az előforduló dalok között is akad egy-két kellemes zenéjű, de mi a dalok szövegét illeti, az valóságos szegénységi bizonyítvány a szerző versírási hajlamát illetőleg. Aztán egy «eredeti népszínmű» ben teljesen felesleges az ismert régi dal beillesztése. Mindazon által nem tagadhatjuk, hogy szerző itt-ott elfogadható drámai erőt öntött tollába, csak hogy művének elfogadható drámai építményét indokolatlanságával azon módon halomra is döntötte. Szóval nem vette nagyon fontolóra, hogy az életben mi és mi nem történhetik meg. Annnyival inkább nem csodálkozunk, hogy az apai szeretetet nem tudta megkülönböztetni a szertelen, mondhatni meg nem indokolt: állati dühtől. Még némi alapos csiszolással sikert érhetett volna. Tegnap este már nagyobb volt az érdeklődés.

A szereplők mind igen gondosan illeszkedtek szerepeik kézébe. Sziklay, a mi sok oldalú művésznünk most is kitett magáért, a vén Serák suszter szerepében. Kállay Lujza, Környey, Bartha, Makray, Galassy Paula, Pataký eléggé jók voltak, s lelkiismeretes odaadással igyekeztek a szerepek hibáit pótolni.

Sz—II.

A debreczeni színházról a «Színházi Közlöny» ma érkezett száma szép elismeréssel nyilatkozik. Különösen Tanay, Pataký, Barta, Szathmáry, Sziklay, T. Halmy M. és Kiss Irént emeli ki.

Tőzsdei heti jelentés.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

október 20.

A lefolyt héten különböző vidékekről érkeztek esőzései jelentések, azonban a csapadékok nem voltak elegendők s általában több esőre volna szükség, mert a mezőgazdák nagy hátralékban vannak a vetésekkel. A vizállás további csökkenése folytán a hajózás meg van nehezítve. Külföldön az időjárás kedvezőbb.

A külföldi piacok irányzata kivétel nélkül bágyadt s a forgalom csekély volt. Amerikában a készletek sürgős kínálatára az ár folyamok napról-napra csökkentek, mivel a beállott kedvezőbb időjárás folytán újból nagyobb hozatalokra számítanak. A kivitel forgalom csekélynek mondható.

Angolországban, daczára hogy az eladók az árakat leszállították, kereslet alig mutatkozott s az angol határidő piacok is alacsonyabb kurzusokat jelentenek.

A francia piacokon az árak szintén nem tarthatták magukat.

Hollandiában és Belgiumban, valamint Délmetországban és a Rajna vidékén vevők nagyon csekély számban jelentkeztek, az eladás meg volt nehezítve és az árak vesztettek.

Déloroszország kikötő városaiban a fuvarvételek leszállítása folytán az irányzat inkább megszilárdult.

A mi piacunkon kenyérmagvakban csekélyebb volt a kereslet; takarmányárakból pedig csupán a zab ára emelkedett.

A határidőpiac forgalma meglehetősen szűk korlátok között mozgott, úgy hogy határozott irányzat egyáltalán nem konstatalható s azt sem fedezeti kérdések, sem realizálási törekvések nem voltak képesek befolyásolni. Ennélfogva az árhullámzások is elmaradtak, végül azonban az irányzat csaknem az egész határidő vonalon kisebb lanyhulást eredményezett.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

Budapest, okt. 22. A képviselőház ma rövid ülést tartott, melyben a dohány kertészek és erdei munkásokról szóló javaslatokat fogadták el.

A legközelebbi ülés esütörtökön lesz.

Ev. ref. egyházkerületi ülés.

Budapest, okt. 22. A ma megkezdett ev. ref. egyházkerületi ülésen Szász Károly és Szilágyi Dezső elnököltek. A gyűlés tárgya a tanítóképezdéről szóló jelentés volt.

Az ifjuság a vértanu özvegyének.

Budapest, okt. 22. Az egyetemi ifjuság gróf Vécsey Károly aradi vértanu özvegyének a sírjára babérkoszorút küldött.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

Buza 1900. októberre . . .	7.42—43
„ 1901. áprilisre . . .	7.87—88
Rozs 1901. áprilisre . . .	7.36—37
Zab 1901. áprilisre . . .	5.61—62
Tengeri 1901. májusra . . .	5.07—08

felmondattott 14000 mm. buza. Irányzat: lanyha.

A debreczeni ev. ref. egyház tanügye:

— A szellemi fejlődés az állam létfontartó elemének egyik legfontosabb tényezője. Ahol a szellem alacsony fokon áll, ott megendül az állam alapköve s szétomlással fejeget, míg a művelt államok új korszak, egy jobb lét megteremtésével díszeskednek.

— Mily szép, mily magasztos egy autonóm egyháznak azon intézkedése, hogy a mai kor igényeit figyelembe veszi, s nem támaszkodva az állam, sok oldalról igénybevett segítségére, a maga erején igyekszik emelni nevelésügyét az által, hogy tanerők szaporításáról gondoskodik.

— Est óhajta tenni — évtizedek sürgőse után — a mi kálvinista Rómánk is, Nem akarjuk mondani, hogy nevelésügyünk e nehéz betegségének egyedüli okai egyházi megbizottaink, de azt minden önvád nélkül kimondhatjuk, hogy a gyógykezelés elbonyolítása egyedül az ő lelkiismereteket terheli. — Az mindenesetre elismerésre érdemes, hogy a tanerők — igen szomorú képet mutató — belügyi állapotán is segíteni kíván az által, hogy egy igazgató tanító állás létesítésén fáradozik, bár el maradt állapotra mutat, mert a mely egyházban már 10 év óta 43 tanerő áll a nevelésügyén, mondhatni kormányos nélkül, ott már ez időre 4 ily állásnak kellene lennie.

— De ezen egyházi előjáráságunk által is elismert s tovább nem halasztható, állapoton kívül van még egy, még szomorúbb. mondhatni tovább fent nem tartható állapot is: az ideiglenes tanítói állások fenntartása. És most a midőn az egyháztanács az oly rég óta elfeledett mostoha gyermekét, a tanügy beléletét, szívből lélekkel korrigálni óhajta ne feledkezzék meg az állandókkal egyenlő kötelességet teljesítő, egyenlő teherben részesülő ideiglenes tanerők anyagi állapotán is segíteni.

— A nevelésügy fejlődését örömmel néző családos apák, s egyházközönségünk valódi megbizottjai vannak hivatva első sorban arra, hogy tanügyünknek nem csupán látszólag hiányos belviszonyain, hanem az ideiglenes tanerők anyagi helyzetén is történjék javítás és pedig alapos javítás.

— Tudják önök bizonyára, hogy: "Ép testben van ép lélek!"

— Sajnosan tapasztalhatjuk, hogy a tanító testi épségét, a négy fal közé zárt levegő 10-15 évi munkássága után, igen erősen megrongálja, könnyen elképzelhető, hogy mivé válhatik egy szándékosan lelkiileg is tönkretett tanító!

— A tanító, mint tudjuk, nem pusztán tanító, hanem első sorban családapa is, s így családjáról, annak megélhetési módjáról is köteles gondoskodnia. Hogy biztosítsa megélhetését, tisztességes uton fenttarthassa családját, a rendes tanítási órákon kívül, privát tanítással kell foglalkozni, s ha ez, mely igen sok esetben megtörténik, nincs: a nélkülözés a nyomor út tanyát a tanító esendes tüzhelyén a mely minden esetben a lelki nyugtalanság szülője lesz, s a kötelessége teljesítésére hivatott szellemi tehetőség martalékká válik a létfontartó nehéz küzdelmeinek. Évtizedek beszélnek a sorsával meg nem elégedett tanító munkásságáról, s akkor, a midőn "Rómánk" ideiglenes tanítóinak 360-400 frt. évi fizetést

ad: napok szólják meg az elégedetlenség fertőjében, fetrengőt. — korrigálják:

— Most a midőn önök a debreczeni ev. ref. tanerők belügyeit is "Róma" díszességének haberkoszoruját fűzőgetik: ne feledkezzenek meg a szerény, de a lét nehézségeihez képest nagyobb igénnyel bíró ideiglenes tanítókról sem, s nem különösen arról, az egyház tekintélyével össze nem egyeztethető eljárásról, hogy ezen ideiglenes tanítók 3 5 sőt 8 évig is sanyargatnának ideiglenes állásokon!

— Szép dolog a takarékoság, de nem a debreczeni ev. ref. egyházhoz illő a kereskedés. Ne legyen az egyház, ne legyenek különösen a jobb érzelmű vezető férfiak azon meggyőződésben hogy csekély 360 frtért lelkes tanerőt, cserébe munkást kapnak tanügyünknek, hiszen azokat egy jobb lét reménye vezeti ide, vagy családi érdekeik kényeszerítik Debreczenbe jönni.

— Tekintsenek önök a méltányosságra, tekintsenek önök mindenek előtt az ő ev. ref. egyház tekintélyének megóvására.

— Ne ideiglenes tanítókat szervezzen az egyház s tegyen vele egész életére szerencsétlené egy néhány, jobb sorsra érdemes, tanítót, pusztán csak azért, hogy 600 frt törzs fizetés helyett 360 frtot adjon ki, s így 240 frtot megtakarítson évenként más, bizonyos [!:] czélokra a nevelésügy rovására, hanem első sorban a meglévő ideiglenes tanítókat állandósítsa, hiszen eléggé megsegülték már hogy 3, 5, sőt 8 év után egyszer állandósíttassanak.

— A törvénytelen eljárás nem válik díszére senkinek, annyival kevésbbé a debreczeni ev. ref. egyháznak.

— Azon reményben vagyunk, hogy az ev. ref. egyháztanács a mikor a tanerők belügyeit reformálja: megerősítettnek ki fogja mondani azon ideiglenes tanítókat is, a kik már szolgálati éveikkel bebizonyították, hogy ők méltók állandósított kártársaik sorába lépni, s ha egyenlő teher viselésre alkalmasnak találtattak 3, 5, 8 éven keresztül, velök egyenlő fizetésben is részesítettetni, mielőtt ezen abnormális állapot a nagym. vall. és közokt. Miniszter ur tudomására jutna [?:] s figyelmeztetné, [???:] hogy a törvény §-ainak végrehajtói is vannak!!!

Innen-onnan.

Az ujkalap hatása Egy erdélyi városkában — ugymond a kolozsvári Ujság — az isten tisztelet alatt minden elkésett hívő belépésénél hátranézett az egész hitközség, hogy meglássa ki késett el. A prédikáló papot szörnyen bántotta a hívők e kíváncsisága éa egy alkalommal a következő templom-szabályt hirdette ki a szószékről:

— Miután az áhitatot zavarja kíváncsiságotok, én ennek elejét veendő, minden későnjövőt hangosan meg fogok nevezni s így a hátra való tekintgetés fölöslegessé válik.

Ugy is lett. Alig kezdte el a prédikációt, máris megzavarták, még pedig az idézésnél:

— Mondá pedig az ur (a templomajtó nyikordult) — nótárius és a felesége

Ezzel folytatta az a beszédet. Egy idő múlva ismét nyikorgott az ajtó s a pap ismét félbeszakította a prédikációt, jelentvén:

— Dabajki András városbíró és a fia.

Ezután ismét folytatta, ahol elhagyta. Néhány percz múlva ismét nyílt az ajtó és

belépett rajta a doktorné nagy zöldtollas nykalappal. A lelkész híven bejelentette híveinek hogy:

— Görvessy doktorné, új kalapban.

Hanem e szóra egytől-egyig hátranézett a templomban levő asszony nép.

Az angyal és ördög. Ma tündéres, lengelőtönyben festik az angyalokat. Az ördögökre pedig férfi testtel, szarvakkal, rut arcezzal ábrázolják a piktorok. A régi magyarok és székelyek más kép képzeltek el az angyalt és az ördögöt. Az angyalokat feszes zsinóros-huszáros, magyar ruhában pingálták a templomok falaira. Az ördögökre pedig német ruhát aggattak. Mert szemükben a német semmivel sem volt jobb az ördögnél.

A löcsei templomban és sok erdélyi templomban még ma is lát hatunk a falakon festve magyar ruhás angyalt és német pantalonos ördögöt.

Az volt aztán a "kurucz nemzedék, a mely még az angyalt is magyarnak, az ördögöt meg németnek képzelte el.

Kamarai közlemények.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának talpa telítési telepei részére 5800 m. m. sósavas, 1400 m. m. horgany hulladékot és 500,000 db. horganyzott talpfajelzőszeget szűkséggel. — Pályázati határidő. 1900 év október 30.

A m. kir. Államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a hivatalnoki egyenruhák szállítására f. év október 31 iki lejáratall nyilvános pályázatot hirdet.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának 500 db. reszelőkeft és 650 db. kocsjárnyék szék tisztítására való korong kefék szándékozik beszerezni. — Ajánlatok f. hó 31 ig beadandók.

A m. kir. Államvasutak miskolci üzletvezetősége a pályafentartási faanyag biztosítása tekintetéből f. hó 31 iki lejáratall nyilvános pályázatot hirdet. — A feltételek, méretjegyzetek, kamaránknál. megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1901 évre szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására f. év november 3 iki lejáratall nyilvános árlejtést tart.

A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságának 3400 db. különböző méretű bőrszija avagy pamutszija és 600 db. vízmentes-takaróponyva szállítására f. év november 31 iki lejáratall nyilvános árlejtést tart.

Debreczen, 1900 október 20.

A kereskedelmi és iparkamara.

CSARNOK.

Bizonyíték híján.

— Elbeszélés. —

— Itt ne perorálj, hanem előre, kövesd a csendőröket. Majd a börtönbe eszedbe jut, mit kerestél te akkor este a parkban.

— Allok elébe. — felelé hetykén a kocsis, mialatt a csendőrök elvezették az inasal egyetemben.

A csendőrszázados meg a főszolgabíró pedig egymásra néztek, majd becsöngették Adél szobaleányt, hogy urnőjét vigye ki.

Mikor a szép alélt asszonyt eltávolították, a szolgabíró így szólt.

— Ennek az asszonynak szeretője van.

— Világos, — szólt a csendőrszázados — és én irigylem azt a ficzkót.

— Eh, ne léhaskodjál most. Ha én valami bűnt fedezek föl, a bűnös kutatásánál mindig azt keresem, kinek van ebből haszna?

— Nos, most a rablóknak volt hasznuk, mert elég pénzt raboltak el.

— Hátha a szép asszony tüntette el a pénzt és az alkalmatlan férjét az a bizonyos úttonnán agyon?

— Abszurdum! Mi szüksége lett volna rá? Hiszen az asszony éjjel kijárt hozzá a parkba.

— Már az övé volt.

— De hátha az a bizonyos valami végzett földesur és az asszony gazdagságára vágyott?

— No, hallod pajtás, — felelte a csendőrszázados — te egész Gaboriau-regényt látsz ez egyszerű rablóhistoriában. Én azt hiszem, az inas és a kocsis gyilkolták meg szegény Tulokot, mert tudták, hogy a postán megölt a gabona ára. A többi mese.

— De az Adél mély álma?

— Eh, hát csak nem árulhatja el, hol volt az alatt, míg a férjét lekaszábolták. Gyalgasszony épp úgy tagad ilyenkor, mint egy katonatiszt. Nekem is volt a fővárosban hadnagy koromban egy hasonló esetem. Egy rendez-vous-mról a fiakkeres részegen vitt bennünket a ligetbe. Elgázolt ittas fővel egy gyermeket és mi, már tudniillik én és «ő», az én ideálom, tanuul lettünk volna beidézve és én álnevet mondtam. No persze, hogy még «ő» is beidéztessem és kiszűnjön a viszonyunk.

A ház szép asszonya sem fog egy szót sem valani arról, hogy kivel találkozott a parkban és bár sejtü, hogy a rabló házban ismerős, az ő rendez-vous-ja idejét használta föl a rablásra, mégis meg fog maradni a mellett, hogy ő álomport vett be és aludt.

— Lehet, lehet. De én a rejtelmes szerető után fogok kutatni.

— Ostobaság lesz, barátom, mert a rablott pénz és ékszerek hamarabb nyomra fognak vezetni.

S eljött a végtárgyalás.

Az inas is, a kocsis is tagadtak. Hiába kutattak a csendőrök, a legkisebb nyomra sem bírtak akadni. A pénz, az ékszerek is eltűntek, mint a földbe ásott régiségek.

Az egyetlen tanu, Adél — akkor aludt, mikor az ő férjét meggyilkolták és hiába jegezte meg gunynyal a közvádoló, hogy olyan mély álmat szeretne ő egyszer átaludni, Adél hidegen felelte reá: «Vegyen be mákonyt.»

Hiába volt a csendőrök erélyes föllépése a vallatás kínos alkalmazása, a két vádlott tagadtott és föl kellett menteniök a bírának a két gyanúsított embert — bizonyítékok híján.

Amde a főszolgabíró nem vesztette el a kutatókedvét.

Arnyékává szegődött az asszonynak. Levelezését kikémlelte Szobaleányával befonta. Hetenkint egyszer ott ebédelt a bányos özevegynél; de sem fedezett fel. A kesélyba senki sem járt, a szép asszony egy öreg nénjét vette magához, a ki örökösen beszélt s így öntudatlan naplója volt a napi eseménytelenségeknek.

Végre a gyászév lepergett és Adél levelette gyászruháját, hogy ismét igéző öltözékekben járjon.

Szólatlan komorsága is megszűnt.

Gyakran ellovagolt messze, messze, olykor csak az éhség kergette haza.

A főszolgabíró ekkor titokban követte. Csakhamar megtudta, hogy Adél egy ifjú emberrel találkozik, ki két mértföldnyire lakik tőle.

A főbíró ismerte azt az ifjú földbirtokost és mintegy véletlenül meglepte a szép asszonyt a való találkájukban.

— Jegyesem szól bátran Adél.

— Gratulálók, — felelte a főbíró. De mióta?

— Régóta, — felelé szelesen az ifjú ember.

— Nem ama gyilkosság éjjele óta? — kérde malicziával a szolgabíró.

A két verembe csalt szerelmes hallgatva megdöbönt, majd Adél, ki legelőbb nyerte vissza a hidegvérét, így felelt:

— Amaz éj óta — elváltunk. De szeretünk egymást réges-régen.

— Tehát az álompor?

— Mese volt.

— Hm! Tudja e, nagyságos asszonyom hogy most már csaknem bizonyos, hogy az a két gazember ölte meg az urát, mert ők kilesték az gyakori távollétét?

— Tudom, — mondá remegve Adél — vagy sejtettem.

— És miért nem szolt? Miért vezette félre az igazságszolgáltatást?

— Mert a becsületelem volt kockán. Az én jó férjem már meg volt ölve, még én is megöltem volna az ő tisztességét? Föl nem támaszthattam, hallgattam.

— És ha én most, mint főszolgabíró, fölújtom a pört, ha vádolni fogom, hogy tudta, sőt tán elősegítette a gyilkosságot? Mert érdekében állott megszabadulni a férjétől?

— Tegyen, a mit akar. Én ma is azt vallanám, hogy aludtam, mert tényleg én nem tudtam volna úgy sem hebizonyítani, hogy ők ölték meg az én szegény, jó, becsületes férjemet.

S a főszolgabíró, fejét lehajtva, ballagott hivatalába, hogy megfogalmazza az új vádpontokat, midőn világos lett egyszerre előtte, miszerint vannak esetek, melyekben hallgatni lehet. Hallgatni, ha egy bűnös elítéléséről van szó s hogy inkább menekedjék száz rossz, mint ártatlanul szenvedjen egy — szerencsétlen.

(Vége.)

B. Gy.

Bérkecsik díjszabályzata.

Table with columns for 'Köt. lova' and 'Égy lov.' and rows for various services like 'I. Napozás', 'II. Óraszámra', 'III. Egyes járatok', 'IV. Meghatározott járatok'.

Apró hirdetések.

Orajavitások a legjobban végzetnek, érák és ékszerek a legszebb kivitelben 1 évi jót állás mellett kaphatók Ormós Károly műórásnál Debreczen: Bika szálloda épületében.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításán az összes versenyzők között a hangszerek csoportjában Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedüli szállítója Budapest, II, Lánchíd-utoza 5.

Iskolai és mesterhegedük vonóval. Gordonkák vonóval. Nagybögők vonóval. Fuvolák. Szárnykürtök. Ósi magyar tárogató szabadalmazva. Czimbalmok. Elpusztíthatatlan, kitünü erős hangu harmonikák.

Egy finom hegedü vonóval és tokkal 7 forint.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fuvó-és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítatnak.

Községi dobok a legjutányosabb árakon.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HARMONIKA ÁRJEGYZÉK KÜLÖN KERENDŐ

Magyarország legnagyobb

fuvó-, vonó- és ütő hangszergyára

Fényképezési cikkek

gyári árban kaphatók nagyválasztékban. — Amateur urak részére a sötétkamra rendelkezésre áll.

Halasz, fényképező
Piacz-utca 87.

CZICZÓ LAJOS

cipész-mester
Debreczen, Piacz utca 12. szám.

Ajánija dusan berendezett saját gyártmányu kész

férfi és női

cipő raktárát.

Vidéki megrendelések minta cipő beküldése szerint páronként juányos ár és pontos kiszolgálás mellett eszközöltetnek. — Még nem felelő cipők kicseréltetnek. — Mérték utáni megrendelések a legújabb divat szerint készíttetnek el.

20 % engedményt kap mindenki.

GUMMI

és hálhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—, Bouts americ. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.
Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.
Hölgyszívecsek, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.
Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.

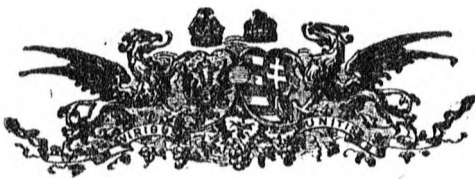
Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,
Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

Cs. és kir.

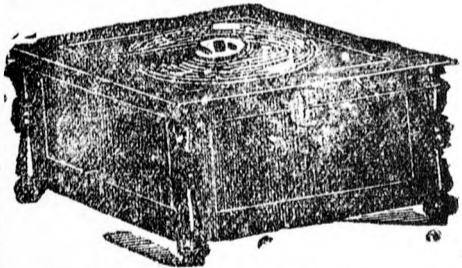

udv. hangszergyár.

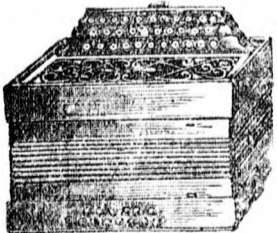
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

Ezen új találmányu bájos hangszerezen a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

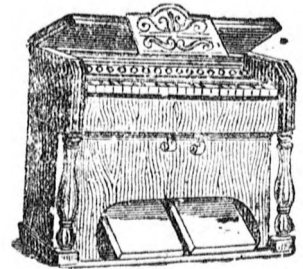
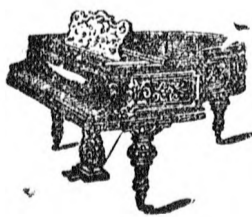
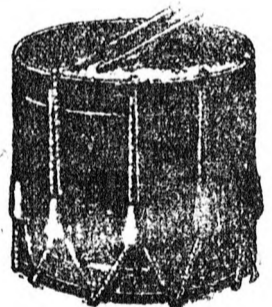

Kitűnő hangu harmonikák
3 frttől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, cimbalmok, citerák, harmoniumok, zongorák stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatik az árjegyzék.

Vendéglátóknak zenélő automataik.

Debreczen, nyomtatott Kulasi Imre könyvnyomdájában.